

SÚKROMNÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA WALDORFSKÁ
Vihorlatská 10, 831 04 Bratislava

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

VÝCHOVA K SLOBODE

Obsah:

Obsah.....	2
Základné údaje o škole	4
Materiálne vybavenie školy	5
Charakteristika pedagogického zboru	6
Ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov	6
Dlhodobé projekty a spolupráca s inými slovenskými a medzinárodnými organizáciami	7
Spolupráca s rodičmi	9
Profilácia školy	9
Školský poriadok a vnútorné predpisy školy	10
Charakteristika absolventa	10
Kľúčové kompetencie	11
Začlenenie prierezových tém do učebných osnov waldorfskej školy	20
Medzipredmetové vzťahy v učebných osnovách	24
Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami	25
Kontrolná činnosť školy a autoevaluačné postupy	29
Zabezpečenie bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri štúdiu	32
Systém kontroly a hodnotenia žiakov	32
Prílohy vzdelávacieho programu	36

Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program Súkromnej základnej školy waldorfskej
Stupeň vzdelania	ISCED 1, ISCED 2
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	Denná, plnoorganizovaná
Vyučovací jazyk	Slovenský
Druh školy	Súkromná
Názov školy	Súkromná základná škola waldorfská
Adresa	Vihorlatská 10, 831 04 Bratislava
IČO	36069833
Riaditeľ	PaedDr. Slávka Šebová
Zriaďovateľ	Výchova k slobode, o.z., Vihorlatská 10, 831 04 Bratislava
Dátum schválenia	30.08.2019
Miesto vydania	SZŠW, Vihorlatská 10, 831 04 Bratislava

Bratislava, 30.08.2019

PaedDr. Slávka Šebová
riaditeľka školy

Mgr. Marián Czére
Štatutár zriaďovateľa

tel.: 0905 824 251
e-mail: ba@iwaldorf.sk
web: www.ba.iwaldorf.sk

Predložený školský vzdelávací program je schválený MŠ SR na základe Vyhodnotenia experimentálneho overovania „Projektu organizácie, foriem a obsahu výchovy a vzdelávania na škole waldorfského typu“, č. 2014-19068/57358:1-100B, zo dňa 18.11.2014, ktoré zhodnotilo projekt realizovaný v rokoch 2001-2013.

Špecifické doplnenia robí Súkromná základná škola waldorfská, Vihorlatská 10, Bratislava na základe rozhodnutí kolégia školy.

Charakteristika a vlastné zameranie školy

Základné údaje o škole

Súkromná základná škola waldorfská vznikla z podnetu zakladajúcej skupiny učiteľov a rodičov v rámci Nadácie Výchova k slobode (neskôr transformovanej na rovnomené občianske združenie). Škola bola zriadená dňa 10.7.2001 na základe rozhodnutia Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 4433/2000 – 45 zo dňa 6.7.2001 o zaradení školy do siete základných škôl Ministerstva školstva Slovenskej republiky, v súlade so zákonom č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl a č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v platnom znení a v súlade s vyhláškou Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 280/1994 Zb. o súkromných školách.

Pedagogický proces v škole je organizovaný v zmysle učebného plánu, schváleného Ministerstvom školstva Slovenskej republiky listom č. 4433/2000-45 o projekte pokusného overovania organizácie, foriem a obsahu výchovy a vzdelávania na škole waldorfského typu. Gestorom projektu je Pedagogická fakulta UK v Bratislave.

Škola bola zriadená ako 9-ročná, pričom v roku 2001 otvorila svoje brány pre žiakov prvej triedy. Odvtedy každý rok v rámci zápisových aktivít škola prijala žiakov nového prvého ročníka. V šk. roku 2009/2010 sa stala plne organizovanou školou s naplneným počtom 9 ročníkov. V súčasnosti školu navštevuje vyše 170 žiakov, priemerná naplnenosť tried je okolo 20 žiakov.

Organizácia bola od začiatku prevádzkovaná v priestoroch Základnej školy na ul. M.C.Sklodowskej v Petržalke. Od roku 2004 sídli v priestoroch na Vihorlatskej ul. 10.

Súkromná základná škola waldorfská vo svojej činnosti vychádza z princípov waldorfskej pedagogiky Rudolfa Steinera, ktorú rozvíja vzhľadom k miestnym, časovým a kultúrnym podmienkam.

Materiálne vybavenie školy

Škola je vybavená k svojej činnosti na vyše 1-hektárovom pozemku (južná sadová a severná parková časť), kde je k dispozícii poschodová budova s príslušnými menšími budovami a prechodmi. Budova je pôvodným výtvorom významného česko-slovenského architekta Vladimíra Karfíka, ktorý ju poňal ako „experimentálnu panelovú stavbu“ pre žiakov a učiteľov vtedajšej školy v Mierovej kolónii.

V hlavnej budove sú umiestnené: kmeňové triedy 1. až 9. ročníka, špeciálna trieda, dielňa remeselných aktivít, miestnosť pre individuálnu prácu so žiakmi, eurytmická miestnosť, zborovňa, kancelária, výdajňa stravy, jedáleň a sociálne zariadenia, dielňa pre prácu s drevom a kovotepectvom, telocvičňa so šatňami, dve miestnosti pre športové náradie, školská miestnosť a sklad učebných pomôcok a potrieb.

V letných mesiacoch je výučba niektorých remeselných aktivít uskutočňovaná vonku, prípadne v záhradnom altánku.

Pod dozorom učiteľov môžu žiaci využívať priestory školského dvora na oddych, učenie sa, prácu alebo športovanie.

Budova školy má v súčasnosti zrekonštruovanú strechu, zateplený obvodový plášť a nové drevené okná, zrekonštruovaný strop v telocvični; škola má taktiež k dispozícii výmenníkové tepelné čerpadlo, ktoré prináša so sebou ekologický spôsob získania energie pre školu.

V budove školy majú sociálne zariadenia veľmi dobrý štandard s vyhovujúcim pomerom na počet žiakov.

Učitelia majú k dispozícii priestrannú zborovňu s priestorom na odkladanie vecí i poličkovým informačným systémom. Pre učiteľov je v zborovni a v kancelárii dostupných niekoľko osobných počítačov, 3 tlačiarne a kopírovacie zariadenie, skener, ďalšie zariadenia na úpravu (orezávanie a viazanie) písomných materiálov. Škola má pripojenie na internet, wifi a školskú sieť, v rámci ktorej je možné zdieľanie dokumentov medzi učiteľmi (doma i v škole) a ukladanie dokumentov do elektronického školského archívu.

Triedy školy majú drevené okná, dvere, podlahy, lavice a stoličky podľa súčasných noriem, v nižších ročníkoch i s nadštandardom umeleckej ručnej práce. Tá je viditeľná vo väčšine tried v spôsoboch dekorácie, tvorenia poličkových systémov, krytov na radiátory či priestorov na odkladanie či zviditeľnenie žiackych prác. Každý ročník má vlastnú charakteristickú farbu stien a ich vzhľad sa mení v priebehu roka podľa preberaných učebných tém, ročných období či sviatkov.

Žiaci sú od prvého ročníka vybavení učebnými pomôckami, ktoré potrebujú pre svoju prácu: písacie potreby (hrubé pastelky, voskovky, ceruzky, perá...), zošity s obalmi vo farebných odtieňoch, papiere v niekoľkých formátoch a kvalitách (rysy, akvarelové papiere, kancelárskej papiere, eko-papier, náčrtníky), ale aj menej známe pomôcky (modelovacie plátky z včelieho vosku, voskové kvádriky na kreslenie, husie perá či kaligrafické perá na písanie a i.), ďalej pomôckami na výtvarné aktivity (štetce, akvarelové farby), remeselné, hudobné (flauty, gitary, bubny) a pohybové (švihadlá, chodúle, žonglovacie pomôcky, ryžové vrecúška a pod) činnosti.

Vo vyšších ročníkoch vybavenie pre žiakov zahŕňa: rysovací potreby, mapy a atlasy, knihy k učebným témam, pracovné zošity a učebnice, encyklopédie, poéziu a prózu slovenských a svetových autorov, cudzojazyčnú literatúru či časopisy. Škola disponuje kvalitne zariadenými dielňami na tvorivé aktivity s papierom, ovčou vlnou, modelovacou hlinou, drevom, látkami, kovom, nakoľko učebné osnovy waldorfskej školy obsahujú témy ako ručné práce (šitie, štrikovanie, háčkovanie, tkanie), práca s drevom, kovotepectvo, modelovanie, kníhviazačstvo, kaligrafia a i.

Charakteristika pedagogického zboru

Kvalifikovanosť zboru úzko súvisí s poňatím waldorfskej pedagogiky, postavenej na dôležitej úlohe triedneho učiteľa počas veľkej časti obdobia vzdelávania žiaka na základnej škole. Učitelia majú vysokoškolské vzdelanie, doplnené 3-ročným štúdiom waldorfskej pedagogiky, ktoré ich oprávňuje k práci v škole waldorfského typu. Dôležitú úlohu hrá individuálna tvorivosť a schopnosť pedagógov vzdelávať sa aj v iných odboroch ľudského poznania. Triedny učiteľ potom na svojom príklade ukazuje žiakom všestrannosť v rôznych odboroch (najmä v nižších ročníkoch), pričom odborní učitelia sú v takýchto prípadoch garantmi

vyučovaného predmetu.

Viac než polovica učiteľov ovláda aspoň jeden cudzí jazyk. Učitelia našej školy absolvovali ďalšie kurzy v oblasti špeciálnej pedagogiky, hry na umelecký nástroj, komunikácie v krízových situáciách, niektorí prešli vzdelávaním viacerých inovatívnych pedagogických systémov. Väčšina učiteľov pokračuje v kontinuálnom celoživotnom vzdelávaní v oblastiach, úzko súvisiacich s pedagogikou a psychológiou. Škola zamestnáva špeciálneho pedagóga a na polovičný úväzok psychológa a spolupracuje s PPP na Bancíkovej ul.

Ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

V ďalšom vzdelávaní zamestnancov za dôležité považujeme zabezpečiť:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Formou vzdelávacích podujatí (semináre, kurzy...) zvyšovať kompetencie učiteľov v oblasti waldorfskej pedagogiky.
- Príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT.
- Príprava pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovších poznatkov (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied.
- Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. uvádzajúci učiteľ, výchovný poradca, atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie, atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálmi prostriedkami: video technikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúseností z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.

Dlhodobé projekty a spolupráca s inými slovenskými a medzinárodnými organizáciami

Projekty v SZŠW rozlišujeme v nasledujúcich oblastiach:

- projekty pedagogického kolégia
- projekty práce so žiakmi
- nepedagogické projekty

Projekty pedagogického kolégia

Ide o prácu na stanovených témach v rámci dlhšieho časového obdobia:

Jednotný prístup učiteľov k žiakom

Práca na vízii školy

Práca na sprehľadnení organizácie školy

Práca na skvalitňovaní učebných osnov waldorfskej školy

Projekty práce so žiakmi

Pravidelné aktivity:

Školské slávnosti a besiedky

Triedne besiedky – priebežne, najmä v nižších ročníkoch

Školský bazár (Adventný a Veľkonočný) – 2krát za rok

Piatacká starogrécka Olympiáda – každoročne v piatom ročníku (škola získala účastnícke ocenenie EUREGIO – Cena za inováciu 2009), v spolupráci s partnerskou školou Viedeň-Schoenau

Šiestacky cirkus – séria cirkusových predstavení pre deti aj dospelých v podaní žiakov 6. ročníka – každoročne v 6. ročníku

Divadelné projekty – väčšie divadelné predstavenie, nacvičené žiakmi

Projekt „Jazierko“ - starostlivosť o záhradného jazierka

Triedne školy v prírode – naplánované sú na posledné mesiace školského roka – už tradične sa ich zúčastnia takmer všetky triedy školy

Remeselné workshopy – sem patrí viacero aktivít – týždenný remeselný workshop 3. ročníka v skanzene Liptovskej dediny, návšteva obuvníckeho múzea v Zlíne (7. ročník), návšteva múzea bábok (8. ročník)

Individuálne aktivity tried – zahŕňajú návštevy múzeí, divadla, plavecké výcviky, exkurzie

Projekt „Od zrna ku chlebu“ – 3-4 týždne v 3. ročníku

Nepedagogické projekty

Projekt revitalizácie priestorov SZŠW

Spolupráca s inými slovenskými a medzinárodnými organizáciami:

Waldorfská škola v Bratislave je členom nasledujúcich organizácií:

Európskej rady waldorfských škôl so sídlom v Bruseli (ECSWE)

Asociácie súkromných škôl a školských zariadení (ASŠSZ)

Asociácie priateľov slobodných waldorfských škôl na Slovensku (APSWŠ)

Medzinárodnej asociácie pre rozvoj waldorfskej pedagogiky v krajinách východnej Európy (IAO)

Sme v partnerskom vzťahu so školou Viedeň - Schoenau.

Spolupráca s rodičmi

Waldorfská pedagogika je postavená na úzkej spolupráci všetkých, ktorí dieťa vychovávajú a vzdelávajú. Z toho dôvodu sú kontakty rodiny a školy posilnené aj nasledovnými aktivitami:

Komunikácia s perspektívnymi rodičmi:

- internetová stránka
- facebook
- séria predzápisových stretnutí k témam waldorfskej pedagogiky

Komunikácia s rodičmi školy:

- raz mesačne triedne rodičovské stretnutia
- individuálne konzultácie učiteľov a rodičov
- komunikovanie o bežnom chode školy prostredníctvom týždenníka Informatórium

- stretnutia Rady rodičov (raz mesačne), kde sa zástupcovia rodičov stretávajú so zástupcami učiteľov
- prezentácia tried v rámci celoškolských besiedok a slávností
- individuálne triedne besiedky, najmä v nižších ročníkoch
- rodičovské konzultácie s vyučujúcim
- výročné a základné dokumenty školy, umiestnené aj na internetovej stránke školy
- prednášková činnosť a osвета v oblasti pedagogiky, psychológie a zdravia, ktorú škola organizuje pre rodičov.

Profilácia školy

Waldorfská koncepcia vyučovania

Škola uskutočňuje model pedagogiky waldorfského typu.

Metodologické a didaktické znaky:

4. dieťa a jeho vek je určujúci faktor pre výber a usporiadanie učebnej látky
5. osvojovanie učebnej látky vychádza z holistického prežívania a aktívneho konania žiaka, ktoré prostredníctvom syntetického poznávania vedie v neskoršom veku k analytickému chápaniu
6. v období školskej dochádzky je výchovným princípom prirodzená autorita dospelého (učiteľa, rodiča...)
7. prostredníctvom učebnej látky sa rozvíja obrazotvornosť dieťaťa. S rastúcim vekom stúpa kognitívna náročnosť a požiadavky na osvojenie, reprodukovanie a praktické využitie pojmov. Prevládajúci spôsob je zážitkové učenie sa.
8. cieľavedomá práca s dlhodobou pamäťou
9. vo vyšších ročníkoch stúpajú nároky na samostatnú prácu žiaka v procese objavovania prírodných a spoločenských zákonitostí (samostatné pozorovanie, presný opis pozorovaného, tvorba vlastného úsudku a všeobecne platných záverov)
10. dôležitým princípom práce je rytmus a opakovanie, ktoré posilňujú pamäťové osvojenie si učiva
11. pohyb je prirodzenou súčasťou vyučovania, pretože rešpektuje prirodzený vývoj dieťaťa od hrubej cez jemnú motoriku, správnu artikuláciu až po kultiváciu myslenia
12. rozprávanie príbehov je výchovným prostriedkom - pomáha k budovaniu morálnych hodnôt deťom prirodzeným spôsobom
13. používame slovné hodnotenie, ktoré svojím formatívnym charakterom motivuje žiakov k zlepšovaniu svojho osobného výkonu
14. učitelia pri príprave vyučovania čerpajú z pestrej palety zdrojov (napr. náučná, umelecká a publicistická literatúra atď.)
15. žiaci si s pomocou učiteľa vytvárajú „vlastné učebnice“ (epochové zošity), ktoré okrem základných poznatkov zachytávajú aj ich individuálne spracovanie

Filozoficko-pedagogický rámec waldorfskej školy:

1. waldorfská pedagogika vznikla a je inšpirovaná antropozofickým poznaním človeka, ktoré učí vidieť svet a človeka v širokých súvislostiach. Umožňuje hlbšie pochopenie človeka, a tým aj dieťaťa - je podnetom pre prácu učiteľa na jeho vlastnom rozvoji.

2. učiteľ prispôsobuje učebnú látku konkrétnej triede na základe učebných osnov pre daný predmet

Časopriestorové odlišnosti:

- „epocha“ v trvaní 105 minút (s hygienickými prestávkami je základnou časovou jednotkou vyučovania a zodpovedá dvom vyučovacím hodinám (možnosť hlbšieho sústredenia a zžitia sa s učebnou látkou)
- hlavné predmety daného ročníka sa učia v 3-4 týždňových epochách
- psychohygienická zásada vyučovania: v ranných časoch sa vyučujú kognitívne predmety (M, Sj, Pr, F, Ch) potom rytmické (cudzie jazyky, hudba, eurytmia) a napokon okolo obeda a poobede umelecké a pohybové (Vv, ručné práce, Tv, formové kreslenie...)

Vizuálne odlišnosti:

- dôraz na estetické kvality prostredia školy ako výchovného prostriedku a kultivácie vzťahu k svojmu okoliu
- dôraz na estetické hodnoty vo vyučovacom procese (vedenie a úprava zošitov, triednych tabúl)

Vysvetlenie odlišností vyučovania prírodovedných predmetov

- Koncepcia biológie vychádza z Komenského zásady postupu od najbližšieho k najvzdialenejšiemu a zameriava sa hlavne na podrobné spoznanie ľudskej stavby a funkcie jednotlivých orgánových sústav. Využíva najmä prirodzené možnosti každodenného pozorovania prírody, ako aj seba - spoznanie vlastného tela a jeho fungovania, ktoré sú prístupné všetkým žiakom a ich zmyslovej skúsenosti. Abstrakcia sa vo vývine dostavuje až následne. Snažíme sa o to, aby škola nebola pre deti iba teóriou. Najprirodzenejšou zvedavosťou je záujem o veci, s ktorými sa žiaci osobne stretávajú.
- Preto vo všetkých učebných obsahoch postupujeme:
 - od konkrétneho k abstraktnému
 - od blízkeho k vzdialenému
 - od praktického k teoretickému pohľadu
 - od skúseností k vede.
- Naším cieľom nie je špecializácia v odbore, ale človek so širokým všeobecným poznaním a záujmom o svet, ktorý vďaka vnímaniu súvislostí svetu rozumie a zodpovedne v ňom koná. Osnovanie učiva vychádza z medzipredmetových vzťahov tak, aby boli čo najviac viditeľné ich vzájomné súvislosti a jednotlivé témy predmetov boli obohacované pohľadmi iných predmetov. V našej koncepcii sa usilujeme o to, aby žiadna učebná látka nebola podávaná izolovane, bez širšieho kontextu, ale ako jav vo svojich časových a priestorových súradniciach.
- Riešenie všeobecných otázok biológie na mikroskopickej úrovni nekorešponduje s vývinovou úrovňou žiakov v deviatom ročníku. Preto sa táto téma objavuje v učebnom pláne waldorfských škôl až na strednom stupni, kde je možné sa oprieť o samostatnejší úsudok mladého človeka a je možné počítať s rozvinutejšími schopnosťami pracovať s modelovými predstavami a tieto systematizovať. Vo waldorfskom postupe vyučovania sa mikroskopické pozorovania a genetika objavujú prirodzene až na konci poznávacieho procesu.

Školský poriadok a vnútorné predpisy školy

Vnútorný poriadok SZŠW tvorí prílohu školského vzdelávacieho programu.

Profil absolventa

Profil absolventa – vzdelanostný model absolventa primárneho a nižšieho sekundárneho stupňa.

Profil absolventa primárneho vzdelávania

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti.

Nadobudol

základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí.

Získal predpoklady na to, aby si vážil sám seba i druhých ľudí, aby dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať.

Má osvojené základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka.

Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj v následných stupňoch vzdelávania. Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových

postupov,

- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom,

osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
 - uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
 - dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
 - uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
 - dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
 - uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
 - má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
 - dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
 - uvedomuje si význam sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,
- kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
 - dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
 - uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
 - cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
 - rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
 - ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
 - pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
 - správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
 - má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho vzdelávania

Je založený na **klúčových spôsobilostiach (kompetentnostiach)**, ktoré zahŕňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene **ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.**

Kľúčové spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezastarávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania, ako aj neinštitucionálneho (informálneho) vzdelávania.

Jednotlivé kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nadpredmetový programový charakter. **Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebvzdelávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.**

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):**

kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

-dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

-používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- získal základy algoritmického myslenia,
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
 - vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT,
 - má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
 - používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
 - dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
 - je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
 - dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovně ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

kompetencie (spôsobilosti) občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážené chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu, buduje si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzosobných vzťahoch,

kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,

- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho plánovaní,

kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané potupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote,

kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Kľúčové kompetencie

Waldorfská škola rozvíja u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

KK1 -UČEBNÉ KOMPETENCIE

(spôsobilosť k celoživotnému učeniu sa)

Nie je hanba nevedieť, hanba je nechcieť sa nič naučiť. (Albert Einstein)

Cieľ: Mať učebné kompetencie znamená naučiť sa efektívne sa učiť, pokračovať a zotrvať v učení sa, zorganizovať vlastné učenie sa, účinne hospodáriť s časom a s informáciami, a to tak individuálne ako aj v skupine, vyhodnocovať dosiahnuté výsledky a pokrok v učení sa, reálne si stanovovať potreby a ciele svojho ďalšieho vzdelávania.

Naučiť sa učiť sa podnecuje učiacich sa, aby stavali na svojom doterajšom učení sa a životných skúsenostiach, aby mohli používať a uplatňovať vedomosti a zručnosti v rozličných situáciách – doma, v práci, pri vzdelávaní sa a odbornej príprave.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Umožňuje žiakom vyskúšať si a osvojiť rôzne stratégie učenia sa a motivovať ich v záujme o poznanie a pre celoživotné vzdelávanie.

Prostredníctvom waldorfskej pedagogiky žiaci prechádzajú niekoľkými stratégiami učenia sa; od napodobňovania a obrazného vyučovania v nižších ročníkoch k tvoreniu pojmov, predstáv, záverov a hypotéz vo vyšších ročníkoch.

Individuálnym prístupom škola maximalizuje ich možnosť prežiť úspech a byť motivovaný k učeniu sa.

Škola umožňuje vo vhodných situáciách žiakom realizovať vlastné nápady a podnietiť ich tvorivosť.

Škola učí žiakov systematicky viesť a ukladať poznámky a informácie.

Učí ich zvedavosti, záujmu o učebnú látku a vytvára úlohy a podmienky, aby záujem prekračoval hranice vyučovacieho procesu či formálneho vzdelávania.

Učí žiakov pripravovať sa na výučbu, byť aktívny vo výučbe, robiť si zrozumiteľné, estetické a úplné poznámky, aktívne sa zapájať do riešenia úloh, problémov a rozhovorov.

Škola vytvára situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia pre samotné poznanie a pre jeho ďalší prínos.

Žiaci sa učia zákonitosti, že opakovaním a precvičením (motoricky, mentálne alebo cvičením pamäti) sa zvyšuje schopnosť a istota osvojenia si výkonu.

Škola ako jednu z učebných stratégií využíva zážitkové učenie sa, prostredníctvom ktorého sú nové predstavy a pojmy lepšie osvojené, zapamätané a začlenené do súvislostí života žiaka.

Škola postupne vedie žiakov v schopnosti objektívneho sebahodnotenia a hodnotenia iných žiakov.

Žiak sa učí kriticky zhodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

Škola pestuje u svojich žiakov gramotnosť v písaní, čítaní, počítaní a základné IKT zručnosti, ktoré sú potrebné pre ďalšie vzdelávanie a život v spoločnosti.

Pestuje u svojich žiakov ochotu pracovať na sebe a ďalej rozvíjať svoje schopnosti, vedieť sa pružne prispôbiť v meniacich sa podmienkach.

Výstupy (indikátory) KK1 absolventa základnej školy:

Žiak sa chce a vie efektívne učiť, má pozitívny vzťah k učeniu sa.

Pozná vlastnú preferovanú stratégiu učenia sa.

Žiak je aktívny v procese učenia sa, má záujem o svet a jeho ďalšie poznanie.

Iniciatívne využíva výsledky učenia sa.

Vie si vytvoriť optimálne prostredie na učenie sa, vyhradiť si čas pre samostatné učenie sa, mať sebadisciplínu a odolávať stresu zo skúšok.

Využíva k svojmu učeniu sa rôzne informačné zdroje.

Kriticky hodnotí pokrok pri dosahovaní cieľov svojho učenia sa a práce, prijíma ocenenie, radu i kritiku zo strany druhých.

Pozná možnosti svojho ďalšieho vzdelávania.

Pozná silné a slabé stránky svojich zručností a vie si zvoliť cestu k ich ďalšiemu rozvoju.

KK2 - KOMUNIKAČNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre dorozumievanie sa v materinskom a v cudzích jazykoch)

Cieľ: Mať komunikačné kompetencie znamená vnímať, vyjadrovať a interpretovať pojmy, myšlienky, pocity, skutočnosti a názory v písomnej a ústnej podobe (počúvať, hovoriť, čítať a písať) a z jazykového hľadiska zapojiť sa do komunikácie primeraným a tvorivým spôsobom v rôznych situáciách a sociálnych prostrediach (pri vzdelávaní, v práci, doma, pri voľnočasových aktivitách), aj v cudzích jazykoch.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola vedie žiakov k účinnej a vhodnej komunikácii so spolužiakmi, učiteľmi a ostatnými dospelými v škole i mimo nej.

Pestuje bohatú slovnú zásobu a porozumenie odborným pojmom a konvenčným konštruktom.

Žiak sa cvičí využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu.

Žiak sa učí adekvátnemu ústnemu a písomnému prejavu, ktorý zodpovedá situácii a účelu komunikácie.

Učí žiakov obhajovať a argumentovať svoj vlastný názor a zároveň počúvať názory iných.

Učí žiakov schopnosť vyjadriť svoj zážitok a cieľ, zámer svojho snaženia ako aj schopnosť zrozumiteľne a objektívne popísať vecnú stránku pozorovania.

Žiak zažije poznanie, že umelecká aktivita je možnosťou mimoslovného dorozumenia, ktorá má všeobecnú platnosť.

Škola prostredníctvom kooperatívneho učenia vedie žiakov k spolupráci, hľadaniu spoločných tém a cieľov a prostriedkov k ich dosiahnutiu.

Škola ako organizácia nadviazala partnerské vzťahy s viacerými organizáciami aj v zahraničí za účelom výmenných pobytov, návštev, spoločných aktivít a korešpondencie.

Žiak sa učí prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti.

Škola učí žiakov komunikovať v materinskom a dvoch cudzích jazykoch.

Žiak sa učí viesť formy efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

Žiak si osvojuje vedomosti materinského jazyka (slovná zásoba, gramatické pravidlá a jazykové funkcie) ako aj zručnosti komunikácie v hovorovej a písomnej podobe.

Je postupne schopný aktívne počúvať, sústreďovať svoju pozornosť na hovoriaceho, udržiavať s ním očný kontakt, formulovať a klásť otázky, neskákať do reči, kultivovane požiadať o slovo.

Učí sa čítať s porozumením rôzne druhy textov, rozlišovať v texte podstatné od doplňujúceho.

Žiak sa učí vyhľadávať, zhromažďovať, nachádzať zmysel, triediť a spracovávať informácie, dáta a pojmy v písanej podobe, používať ich pri štúdiu a pri systematizácii svojich poznatkov.

Učí sa tvoriť rôzne typy gramaticky a pravopisne správnych textov s rôznym zámerom, zhodnotiť tento proces (od prípravy textu až po jeho čítanie či prednes).

Uvedomuje si a vie oceniť jazykovú pestrosť a variabilitu foriem komunikácie v rôznych obdobiach a rozdielnych geografických a sociálnych prostrediach.

Škola u žiakov rozvíja pozitívny postoj k literatúre a čítaniu.

Rozvíja pozitívny postoj k materinskému jazyku ako potenciálnemu zdroju osobného a kultúrneho obohatenia.

Škola buduje u žiakov pozitívny postoj k iným kultúram a vedie ich k medzikultúrnemu dialógu.

Škola posilňuje u žiakov schopnosť brániť sa predsudkom o kultúrnych stereotypoch a aktívne tvoriť svoje vlastné názory.

Výstupy (indikátory) KK2 absolventa základnej školy:

Žiak má rozvinutú čitateľskú gramotnosť (číta s porozumením, rozumie rôznym typom textov a záznamov, obrazovým materiálom, bežne používaným gestám, zvukom a iným informačným a komunikačným prostriedkom).

Žiak sa vyjadruje primerane k účelu jednania a komunikačnej situácii.

Vhodne sa prezentuje, svoju prácu i sám seba, v hovorených i písomných prejavoch, využíva verbálne i neverbálne prostriedky komunikácie.

Využíva komunikačné zručnosti na vytváranie vzťahov a dosahovanie vlastných cieľov.

Primerane využíva informačno-komunikačné technológie.
Spracúva bežné administratívne písomnosti a pracovné dokumenty.
Písomne zaznamenáva podstatné myšlienky a údaje z textu a prejavu iných ľudí.
Má pozitívny postoj a záujem o znalosti cudzích jazykov pre životné a pracovné uplatnenie.
Je motivovaný k prehľbovaniu svojich jazykových zručností v celoživotnom učení sa.

KK3 - PERSONÁLNE A SOCIÁLNE KOMPETENCIE

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená stanovovať si na základe poznania svojej osobnosti primerané ciele osobného rozvoja v oblasti záujmovej i pracovnej, starať sa o svoje zdravie, spolupracovať s ostatnými v skupine a prispievať k utváraniu vhodných medziľudských vzťahov.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola rozvíja u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu vlastnú a druhých.
V priebehu vyučovania škola využíva skupinové a kooperatívne formy a vzájomnú pomoc pri učení sa.

Žiak nadobúda sociálne kompetencie na praktických cvičeniach a úlohách.

Žiak je cvičený v schopnosti striedať role v skupine.

Je vedený k rešpektovaniu dohodnutých pravidiel správania, na ktorých formulácii sa podieľa.

Úspech v umeleckej tvorbe posilňuje sebavedomie u žiakov aj tých menej schopných v iných predmetoch.

Škola u svojich žiakov buduje prostredníctvom svojich aktivít silné etické cítenie.

Žiak si vie svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami.

Žiak je oboznámený so zásadami zdravého životného štýlu.

Škola u svojich žiakov buduje zdravé národné a európske cítenie a vnímanie súvislostí.

Žiak sa učí konštruktívne komunikovať v rozličných prostrediach, byť tolerantný, vyjadrovať odlišné stanoviská a porozumieť im.

Žiak získava dispozície zvládať stres a frustráciu a vyjadriť ich vhodným spôsobom.

Učí sa schopnosti spolupráce, založenej na sebavedomí, čestnosti a asertivite (vníma potreby druhých a aj svoje vlastné).

Učí sa oceniť rozmanitosť hodnôt a rešpektovanie ostatných ľudí, tolerancii voči hodnotám iných, rešpektovaniu ich súkromia.

Učí sa schopnosti vystúpiť proti antisociálnemu správaniu.

Prostredníctvom hlbokého porozumenia iným kultúram, ich hodnotám, jazyku a histórii sa učí prekonávať predsudky a robiť kompromisy.

Výstupy (indikátory) KK3 absolventa základnej školy:

Dokáže cieľavedomejšie rozvíjať a riadiť svoju osobnosť.

Vie sa podieľať na tímovej práci, so spolužiakmi a pedagógmi, vie prijať rolu v pracovnej činnosti.

Vo veku primeranej miere sa zúčastňuje spoločnej diskusie, rešpektuje rôzne hľadiská a čerpá poučenie z toho, čo si ľudia myslia, hovoria a robia.

Vie reálne posúdiť svoje fyzické a duševné možnosti, je schopný sebareflexie, odhaduje dôsledky svojho konania a správania v rôznych situáciách.

Koriguje, overuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a konanie iných ľudí, rozhoduje sa na základe vlastného úsudku, odoláva spoločenským i mediálnym tlakom.

Má zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu a zdraviu iných, stará sa o svoj fyzický i duševný rozvoj, je si vedomý dôsledku nezdravého životného štýlu a závislostí.

Aktívne spolupracuje pri stanovovaní a dosahovaní spoločných cieľov.

Prispieva k vytváraniu a udržiavaniu hodnotných medziľudských vzťahov založených na vzájomnej úcte, tolerancii a empatii.

KK4 KOMPETENCIE NA RIEŠENIE PROBLÉMOV

(pripravenosť pre tvorivé a kritické, samostatné riešenie problémov)

Cieľ: Mať kompetencie na riešenie problémov znamená byť pripravený tvorivo

a kriticky riešiť samostatne bežné pracovné a mimopracovné problémy.

Ide predovšetkým o tvorivé myslenie ako schopnosť nachádzať a overovať nové riešenia problémov, pozeráť sa na veci netradičným spôsobom, nachádzať vzťahy medzi zdánlivo nesúvisiacimi a vzdialenými informáciami.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola vedie žiakov k samostatnosti pri riešení problémov a k podpore a rozvíjaniu zodpovednosti.

Žiak je vedený k aktívnemu podielu na všetkých fázach činnosti – na plánovaní, príprave, realizácii a hodnotení.

Výučba je vedená tak, aby sa žiaci učili hľadať rôzne riešenia a dokázali ich obhájiť.

Žiaci sú motivovaní problémovými úlohami z praktického života.

Škola podporuje hľadanie vlastnej cesty k riešeniu zadanej úlohy.

Žiak dokáže vnímať prácu iných spolužiakov a spoznáva, že riešenia môžu byť rôzne.

Pri hľadaní riešenia a rozhodnutí sú žiaci systematicky vedení v krokoch:

- vytvorenie úplného obrazu o situácii (informácie, fakty)
- problematizácia úlohy (otázky, jadro problému, nové uhly pohľadu, kritické zhodnotenie)
- nájdenie riešenia, rozhodnutie

Škola prostredníctvom problémovej výučby podporuje schopnosti žiakov efektívnejšie sa zúčastniť na celkovom procese hľadania nových riešení.

Škola zapája žiakov vo vyšších ročníkoch do spoločného tvorenia pravidiel a aktivít.

Výstupy (indikátory)KK4 absolventa základnej školy:

Vie získať informácie potrebné k riešeniu problému.

Vie navrhnúť spôsob, prípadne varianty riešenia problému.

Vie uplatniť pri riešení problémov rôzne metódy myslenia.

Vyhodnotí a overí dosiahnuté výsledky.

Spolupracuje pri riešení problémov s inými ľuďmi.

Vie pracovať aj v primerane náročných, záťažových podmienkach.

KK5 OBČIANSKE A KULTÚRNE KOMPETENCIE

(pripravenosť pre zapájanie sa do občianskeho života a pre podporovanie kultúrnych hodnôt)

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená uznávať hodnoty a postoje podstatné pre život v demokratickej spoločnosti a dodržiavať ich, konštruktívne sa podieľať na dianí v spoločnosti, konať v súlade s jej trvalo udržateľným rozvojom, uvedomovať si dôležitosť tvorivého vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií, podporovať hodnoty národnej, európskej i svetovej kultúry.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola pripravuje žiakov k potenciálu slobodnej a zodpovednej osobnosti, ktorí vedia uplatniť svoje práva a plniť svoje povinnosti.

V triednych kolektívoch žiaci spoločne stanovujú pravidlá správania.

V škole sú rešpektované individuálne rozdiely, ktoré vyplývajú z rozdielneho národnostného, sociálneho, kultúrneho a náboženského pozadia.

Žiak je vedený ku kultivácii vlastného vkusu a jeho obhajobe.

Žiak je vedený k uznávaniu cudzieho tvorivého snaženia a rešpektu k nemu.

Žiaci sa učia o občianskych právach, národnom jazyku, ústave vlastnej krajiny.

Sú oboznámení s kultúrnou a jazykovou rozmanitosťou v Európe a v iných oblastiach sveta.

Chápu význam estetických faktorov v každodennom živote.

Učia sa diskutovať o širokom spektre tém patriacich do okruhu kultúry – v oblasti literatúry, hudby, filmu, výrazového umenia, sochárstva, fotografie, designu, módy, televízie, architektúry, urbanizácie, úpravy krajiny, národného dedičstva, stolovania, jazyka.

Škola vychováva a podporuje ochotu zapojiť sa dobrovoľne v určitej činnosti pre školu a spoločnosť.

Výstupy (indikátory)KK5 absolventa základnej školy:

Rešpektuje rozmanitosť a iných ľudí, váži si ich vnútorné presvedčenie a je schopný vcítiť sa do ich situácie.

Chápe a rešpektuje základné princípy, na ktorých sú založené zákony a spoločenské normy, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo školy.

Správa sa zodpovedne v krízových situáciách a situáciách ohrozujúcich život a zdravie, poskytne ostatným pomoc.

Uznáva hodnotu života, uvedomuje si zodpovednosť za vlastný život.

KK6 PRACOVNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre uskutočňovanie myšlienok)

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená iniciatívne meniť myšlienky na skutky, optimálne využívať svoje osobnostné a odborné predpoklady, uplatňovať tvorivosť, inováciu a riskovanie, plánovať a riadiť projekty pre dosiahnutie cieľov a pre úspešné uplatnenie sa vo svete.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola učí žiakov prevádzať pozorovania a experimenty, získané pozorovania (informácie, dáta) spracovať a vyhodnocovať.

Škola pomáha vytvárať pozitívny pracovný vzťah k umeleckým a manuálnym činnostiam.

Škola pomáha žiakom poznávať svoje schopnosti, reálne možnosti a uplatňovať získané vedomosti a zručnosti pri ďalšej profesnej orientácii.

Individuálnym prístupom škola v spolupráci s rodičmi pomáha žiakom v procese výberu ďalšieho vzdelávania.

Škola dopĺňa výučbu o praktické exkurzie.

Škola oboznamuje žiakov so zásadami bezpečnosti a ochrany pri práci.

Vedie žiakov k príprave a udržiavaniu ich učebného priestoru.

Vychováva v žiakoch schopnosť pracovať na základe slovnej inštrukcie a predvedenej ukážky.

Buduje schopnosť primeranej pracovnej výdrže pri samostatnej tvorivej práci.

Žiaci sa učia pozorovať a posúdiť vlastný výsledok práce a porovnať s prácou druhých.

Žiaci sa učia plánovať svoje jednotlivé kroky, zhodnotiť ich a tak zistiť svoje reálne možnosti dokončenia práce- dospieť k reálnemu výsledku.

Výstupy (indikátory) KK6 absolventa základnej školy:

Dokáže sa adaptovať a realizovať v meniacich sa podmienkach ďalších vzdelávacích ustanovizní.

Ochraňuje hodnoty a výsledky pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale aj z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia, ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt.

Rozvíja svoju osobnosť a využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja a svojej prípravy na budúcnosť.

Vie sa aktívne prezentovať a vyjednávať.

Dokáže pracovať individuálne i v skupine na stanovených úlohách.

KK7 MATEMATICKO-VEDNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre využívanie matematiky a základov vedy a techniky)

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená funkčne využívať matematické vedomosti a zručnosti v rôznych životných situáciách, používať základné vedomosti a metódy vied na objasňovanie prírodných zákonitostí, uplatňovať ich v oblasti technológií a v bežnom živote.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola postupnými krokmi učí žiakov logicky myslieť, čo je nadstavbou k pevne vybudovaným elementárnym zručnostiam (motorickým, sociálno-emocionálnym, kognitívnym a jazykovým).

Škola učí žiakov používať matematické myslenie na riešenie množstva praktických problémov v každodenných situáciách.

Učí žiakov dôverovať vlastným odhadom a spresňovať ich spätnou väzbou.

Buduje základy prírodovednej gramotnosti žiakov, ktorá im umožní robiť objektívne podložené úsudky na základe presných pozorovaní a systematizácie poznatkov.

Učí žiakov používať techniky logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky).

Žiak si osvojuje matematické a prírodovedné kompetencie na úrovni:

Vedomosti:

- základné operácie a ich využívanie v každodenných situáciách (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, percentá, pomer, miery a váhy),
- matematické termíny a definície, základné zásady geometrie a algebry,
- povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede,
- základné prírodné zákonitosti, vedecké pojmy, princípy a metódy,
- vplyv vedy a techniky na prírodu,
- prínosy a obmedzenia vedeckých teórií, aplikácií a technológií v spoločnosti vo všeobecnosti (v súvislosti s rozhodovaním, hodnotami, morálnymi otázkami, kultúrou atď.),

Zručnosti:

- uplatňovať základné matematické princípy a postupy v každodenných situáciách (domáci rozpočet, nakupovanie, cestovanie a voľný čas),
- sledovať a hodnotiť postupnosť argumentov, odkrývať hlavné myšlienky argumentácie,
- rozumieť a používať symbolický a formálny matematický jazyk (symboly a vzorce) a rozumieť ich vzťahu k prirodzenému jazyku,
- myslieť matematicky, rozumieť matematickým dôkazom, kriticky uvažovať, vedieť previesť problém z verbálnej roviny do matematického jazyka a symbolov,
- komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky,
- návyky vedenia presných pozorovaní a tvorenia záverov, ktoré z nich vyplývajú za daných podmienok,
- hľadať zdôvodnenie určitého tvrdenia,

Postoje

- základný postoj je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať v podstate veci dôvody a posudzovať ich platnosť,
- kritické hodnotenie a zvedavosť, záujem o etické otázky a rešpektovanie bezpečnosti a trvalej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s vlastnou osobou, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami

Výstupy (indikátory) KK6 absolventa základnej školy:

Žiak si vybudoval základnú dôveru v schopnosti samostatného myslenia.

Prirodzenou etickou hodnotou je pre neho hľadanie pravdy a snaha ísť k podstate problémov, ktoré aktuálne rieši.

Nachádza vzťahy medzi javmi a predmetmi pri riešení praktických úloh.

Vie použiť matematické postupy pri všeobecnom i numerickom riešení rôznych praktických úloh v bežných situáciách.

Žiak správne používa a premieňa jednotky, s ktorými sa oboznámil v matematike a fyzike, vie používať pojmy kvantifikujúceho charakteru, robí reálny odhad výsledku riešenia danej úlohy.

KK8 INFORMAČNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre narábanie s informáciami a využívanie informačno-komunikačných technológií IKT)

Cieľ: Mať informačné kompetencie znamená vedieť získať, posudzovať, uchovávať, tvoriť, prezentovať a vymieňať informácie a vedieť za týmto účelom využívať počítač a jeho príslušenstvo.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Prácu s informáciami a poznámkami:

Žiaci sú vedení k systematickému vedeniu poznámok a informácií z procesu výučby, s rastúcou náročnosťou a požiadavkami na celkovú úroveň.

Škola sa usiluje o celostný prístup k výučbe. Vedomosti sú medzi predmetmi zdieľané, zavedené rozmanitými výučbovými stratégiami (metodikami a formami práce). Nové skúsenosti, poznatky a informácie tak môžu byť prijaté, včlenené a zapamätané žiakmi školy (viď aj problematika medzipredmetových vzťahov a prierezových tém).

Škola využíva vo výučbe multimediálne obsahy, najmä ako prostriedok priblíženia učiva z rôznych uhlov pohľadu, pre ilustratívne účely a sprostredkovanie materiálu na cvičenie.

Práca s IKT:

Waldorfská škola začína budovať základy počítačovej gramotnosti u žiakov vyšších ročníkov.

Žiaci sa učia využívať IKT pri vzdelávaní, príprave na vyučovanie, tvorbe projektov.

Učia sa pracovať v prostredí základných počítačových aplikácií a na internete.

Učia sa porozumieť princípu, na ktorom je počítač vytvorený a limitom, ktoré tento princíp ohraničujú.

Škola sprostredkuje žiakom informácie o príležitostiach a možných rizikách, spojených s internetom a komunikáciou prostredníctvom elektronických médií (elektronická pošta, sieťové nástroje) pre prácu a voľný čas.

Škola učí žiakov kritickému postoju pri vyhľadávaní, zhromažďovaní a spracovávaní informácií, uvedomeniu si problémov súvisiacich s platnosťou a spoľahlivosťou dostupných informácií.

Učí ich poznať právne a etické zásady, ktoré je potrebné dodržiavať pri interaktívnom využívaní IKT.

Výstupy (indikátory) KK8 absolventa základnej školy:

Má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT najmä ako predpoklad ďalšieho rozvoja.

Vie vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie pre potreby vzdelávania.

Pracuje s bežným základným a aplikačným programovým vybavením počítača a ďalšími prostriedkami informačných a komunikačných technológií.

Uvedomuje si nutnosť posudzovania rozdielnej vierohodnosti rôznych informačných zdrojov a kriticky pristupuje k získaným informáciám, je mediálne gramotný.

Začlenenie prierezových tém do učebných osnov waldorfskej školy

Prierezové témy na waldorfskej škole

Pod prierezovými témami rozumieme nasledujúce špecifické vzdelávacie obsahy:

1. Osobnostný a sociálny rozvoj
2. Enviromentálna výchova
3. Mediálna výchova
4. Multikultúrna výchova
5. Ochrana života a zdravia
6. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
7. Etická výchova
8. Občianska výchova

Témy sú na škole realizované prostredníctvom:

- integrácie do vzdelávacieho obsahu jedného alebo niekoľkých predmetov (napr. staré remeslá, miery a váhy; kultúra starého Grécka)
 - projektov, ktoré sú plánované a realizované jednotlivými ročníkmi (napr. Zelená škola, projekt Jedlá záhrada, projekt – jazierko, projekt – stavba lode; nácvik divadelného predstavenia; žiacke projekty v prírodovede, dejepise, zemepise)
 - kurzami v rámci aktivít školy (napr. kurz prvej pomoci v rámci školy v prírode, poučenie o bezpečnosti pri práci, cvičenie BOZP, cvičenie požiarneho poplachu)
 - tvorivými dielňami a skupinovou prácou (napr. prevencia pred šikanou; stretnutie so psychológom na tému: priateľstvo, vzťahy a sexuálna výchova)
 - exkurziami a triednymi pobytmi mimo školy (napr. staré remeslá; starogrécka olympiáda)
- Presah vzdelávacích obsahov a prierezových tém je prehľadne zaznamenaný v učebných osnovách (viď príslušné tabuľky).

Stručná charakteristika prierezových tém

Osobnostný a sociálny rozvoj

- kultivovanie vzťahov v triede (so spolužiakmi a dospelými) ako mikrospoločnosti, v ktorom sa žiaci učia základným osobnostným kompetenciam,
- rozvíjanie osobnostného potenciálu a integrity žiakov, osobných a sociálnych spôsobilostí,
- posilňovanie schopností asertívnej komunikácie,
- posilňovanie schopností komunikovať, uplatňovať si svoje práva, vedieť si vyjadriť svoj názor a schopnosti spolupracovať,
- prevencia sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, závislosti, užívanie návykových látok),
- rozvíjanie sebareflexie, poznávanie seba samého, svojich predností i nedostatkov,
- rozvíjanie sebaúcty, sebadôvery a schopnosti prevziať zodpovednosť za svoje konanie.

Enviromentálna výchova

- pestovanie vedomostí, zručností a postojov k tvorbe a ochrane životného prostredia,
- pestovanie praktických ekologických aktivít od najnižších ročníkov,
- vo vyšších ročníkoch sprostredkovanie základných ekologických pojmov,
- rozvíjanie celostného pohľadu na spolužitie človeka a prírody,
- ochrana fauny a flóry,
- porozumenie historickým vzťahom a súčasným výzvam pri ochrane našej planéty,

Mediálna výchova

- v nižších ročníkoch ochrana pred negatívnym vplyvom „mediálneho sveta“, obmedzené využívanie médií v procese výučby, spolupráca s rodičmi,
- vo vyšších ročníkoch pestovanie schopností využívať multimédiá v príprave na vyučovanie,
- rozvíjanie stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, selektívneho využívania médií,
- poskytovanie pozitívnych príkladov použitia médií,
- cieľavedomé rozvíjanie schopnosti posudzovať mediálne šírené posolstvá a informácie,

Multikultúrna výchova

- pestovanie pozitívneho príkladu ako prevencie voči neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbii,
- sprostredkovanie rozmanitých kultúrnych a historických pohľadov na iné národy, rasy a kultúry - ako sa obliekali Gréci -5. r., dejiny odievania v 8.r,
- pestovanie umeleckých obsahov iných kultúr (hudba a spev, príbehy iných národov, šitie bábik v inonárodných krojoch, umelecké spracovanie dejín, divadlo, šport, literatúra, návšteva kultúrnych pamiatok),
- kultivovanie dvoch cudzích jazykov od prvého ročníka,

Ochrana života a zdravia

- výchova k postojom, vedomostiam a schopnostiam žiakov, zameraných na ochranu života a zdravia (aj v mimoriadnych situáciách),
- výchova k správnym návykom v starostlivosti o svoje zdravie a bezpečnosť svojho okolia,
- pravidelné poučenia o zásadách bezpečnosti pri práci v kluboch, na pracovnom vyučovaní, v telocvični, v laboratóriu,
- dodržiavanie dohodnutých pravidiel a zásad prvej pomoci,
- celoškolské poplachové cvičenia a nástupové aktivity,
- pestovanie dobrej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž prostredníctvom pohybových cvičení a aktivít v rámci telesnej výchovy,
- dostatok pohybu a pravidelné výlety do prírody (organizujeme „školy v prírode“ prakticky v každom ročníku), plavecké a lyžiarske kurzy,

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- rozvíjanie schopností – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi,
- pestovanie zručností prezentácie na verejnosti prostredníctvom pravidelných triednych a školských besiedok a slávností, spoločných aj individuálnych vystúpení, záverečné projekty deviatakov,
- prezentovanie pohybovej obratnosti a zručnosti v rámci projektov: starogrécka olympiáda a školský cirkus,
- bohatá činnosť v rámci žiackych projektov vo vzdelávacích predmetoch (prírodoveda, dejepis, zemepis, biológia, chémia, čitateľský denník, cudzie jazyky), cvičenie schopnosti prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne

Etická výchova a Občianska výchova

Etická výchova a občianska výchova nie sú na waldorfskej škole vedené ako samostatný predmety, ale sú integrovanou súčasťou niekoľkých predmetov.

Jednotlivé témy etickej a občianskej výchovy sú súčasťou waldorfskej metodiky prístupu k žiakom, súvisia s kultúrou tvorenia pravidiel, rozšírenej komunikácie so žiakmi a triedou ako celkom, spôsobmi riešenia konfliktov, prístupom k iniciatíve žiakov. Takáto praktická cesta a zážitok tvorí v žiakoch potenciál pre etické uvažovanie a konanie.

Témy sú prirodzenou súčasťou učiva waldorfskej školy a sú rozmanito zapracované do učebnej látky.

Medzipredmetové vzťahy v učebných osnovách

Základnou myšlienkou, z ktorej vychádza waldorfská škola je celosť prístupu k žiakovi a vyučovacím obsahom. V súvislosti s medzipredmetovými vzťahmi zdôrazňujeme:

1. Poznávacia činnosť žiaka je celosť, t.j. nie je rozčlenená na oblasti, témy, predmety.
2. Postupovanie od celku k častiam.
3. Jednotným celkom, stredom je človek a jeho vzťah k svetu (k prírode, spoločnosti, kultúre, histórii...)
4. V rámci jedného predmetu škola integruje vzdelávacie obsahy, ktoré sú určitým aspektom celku.

Ako sa to prejavuje v prvkoch waldorfskej pedagogiky:

- **téma jedného vyučovacieho predmetu sa osvetlí znalosťami z iného vyučovacieho predmetu.** Téma tak dostáva širší kontext, kvalitu, (napr. projekt – Staré Grécko prechádza niekoľkými predmetmi; dejepis – história starých Grékov, literatúra a jazyk – grécke báje a mýty, ručné práce – šitie chitónov, zástavy, telocvik – nácvik disciplín starogréckej olympiády, eurhythmia – nácvik rytmu hexametru, jazyky – nácvik olympijskej hymny),
- **súvislosť javov v novej situácii iného predmetu** (napr. trávenie a zdravý životný štýl na biológii v 7. ročníku; k tomu chémia tukov, cukrov a bielkovín v 8. ročníku),
- **prepojenie s praktickými činnosťami** (dejepis v 6. ročníku staroveký Rím: nácvik divadla, aktivita – hra na senát, literatúra – prednes básní z Ovídia),
- **horizontálne prepojenie v rámci predmetu** (nižšie ročníky: kreslenie foriem geometrických útvarov trojuholníkov a štvorcov, dôležité pre rozvoj predstavivosti, ktorú vo vyšších ročníkoch uplatňujú, napr. pri Pytagorovej vete, jej vyvodení a pochopení),
- **téma intenzívne prežívaná a preberaná v rámci viacerých predmetov súčasne** - napr. renesancia v 7. ročníku: dejepis (história), hudba (nácvik tancov), cudzie jazyky (recitácia dobových textov), výtvarná výchova (nácvik farebnej a lineárnej perspektívy), rozprávací látka (zámorské objavy, vynálezy),
- **jeden učiteľ vyučujúci viacero predmetov;** učiteľ má prístup k viacerým spoločným témam, sprostredkuje konzistentné chápanie pojmov i jednotlivých tém.

Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami

V práci so žiakmi so špeciálnymi potrebami škola využíva niekoľko nástrojov:

- 1.) Pedagogická konferencia
- 2.) Spolupráca s rodičom
- 3.) Využívanie služieb ďalších odborníkov

Táto postupnosť je pri riešení problémov variabilná. V prípade potreby venujeme dieťaťu zvýšenú pozornosť, pričom sa opierame o názory odborníkov v úzkej spolupráci s rodičmi. Pedagogická konferencia patrí k najdôležitejším a najčastejšie využívaným nástrojom v spoznávaní špeciálnych potrieb žiakov a ich napĺňaní. Stretnutia kolegov sú priestorom na vzájomné zdieľanie informácií o žiakovi a hľadania adekvátnych metodických postupov.

Využívanie služieb odborníkov

Škola takmer od počiatku spolupracuje so psychológom. Pomáha škole v chápaní duševných procesov konkrétnych detí, pozoruje klímu v triedach, pomáha riešiť niektoré sporné prípady a dáva návrhy pri vypracovávaní Individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu. V priebehu fungovania školy sme vytvorili samostatné pracovné miesta školského psychológa a špeciálneho pedagóga. Okrem toho na škole pracuje malý tím pedagógov, ktorí sa svojou prácou podieľajú na rozvíjaní žiakov s niektorými špecifickými potrebami.

Práca s nadanými deťmi

Nadanie detí dokáže waldorfská pedagogika tvorivo zhodnotiť. Tieto deti sa ľahko adaptujú v kolektíve, dokážu byť pomocníkmi učiteľa v triede. Často svojou prítomnosťou harmonizujú priebeh vyučovania, nakoľko bývajú motivovaní k učeniu a dokážu strhnúť svojich spolužiakov k lepšiemu výkonu a pomôcť im.

Howard Gardner identifikoval rôzne typy jednostranne nadaných študentov a podľa toho pomenoval 8 typov inteligencie a to:

- 1) jazyková alebo slovná inteligencia
- 2) logicko-matematická inteligencia
- 3) priestorová inteligencia
- 4) telesno-kinestetická inteligencia
- 5) hudobná inteligencia
- 6) medziľudská inteligencia
- 7) intrapersonálna - sebapoznávací inteligencia
- 8) prírodovedná inteligencia

Ak je dieťa podporované vo svojej jednostrannosti, často "vyhorí" v tomto krátkom období „geniality“. Preto medzi najčastejšie používané nástroje učiteľa, ktorý má v triede mimoriadne nadané dieťa patrí tímová, skupinová práca, ale aj práca vo dvojiciach. Vedeť tieto deti k tomu, aby pomáhali svojim spolužiakom. Týmto sa učia formulovať svoje vedomosti, zdieľať ich s inými, učia sa schopnosti inak sa pozerať na to, čo vedia a často ich táto pomoc vedie k prehĺbeniu vedomostí.

Kontrolná činnosť školy a autoevaluačné postupy

Cieľ kontrolných a autoevaluačných postupov

- rozpoznanie a zhodnotenie aktuálneho stavu školy vzhľadom k určeným cieľom a plánom. To umožňuje získať podklady pre ďalšie plánovanie a realizáciu rozvoja školy.
- zabezpečenie dôslednej realizácie stanovených cieľov a úloh školy v danom období.

Oblasti:

1. Vyučovací proces v triedach (výchovno-vzdelávacie výsledky, klíma v triede, vzťah U-R-Ž)
2. Individuálne vzdelávacie potreby žiakov a hodnotenie žiakov
3. Výsledky vzdelávacej činnosti žiakov
4. Školská klíma a spolupráca školy s rodičmi a miestnou komunitou
5. Práca učiteľov (pedagogická práca a ďalšie úlohy priamo aj nepriamo súvisiace s pedagogickou činnosťou, celoživotné vzdelávanie pedagógov)
6. Práca na skvalitňovaní učebných osnov waldorfskej školy
7. Materiálne, technické, ekonomické a hygienické podmienky školy

Nástroje kontroly a autoevaluácie:

Nástroje sú vymedzené pre jednotlivé oblasti nasledovne:

- 1.) Vyučovací proces v triedach (výchovno-vzdelávacie výsledky, klíma v triede, vzťah U-R-Ž)
 - hospitačná činnosť personalistu a rozbor vyučovacej jednotky
 - hospitačná činnosť uvádzajúceho učiteľa a rozbor vyučovacej jednotky
 - hospitačná činnosť špeciálneho pedagóga a psychológa a rozbor vyučovacej jednotky
 - hospitačná činnosť školského mentora a rozbor vyučovacej jednotky
 - vzájomné hospitácie učiteľov a rozbor vyučovacej jednotky
 - rozhovory o triedach, vyučovaní a pedagogických otázkach na pedagogickej konferencii
 - vedenie aktivít a výstupov školy v školskej kronike a na webovej stránke školy
 - ročný veľký spätný pohľad na pedagogickú činnosť školy a plánovanie nasledujúceho roka
- 2.) Individuálne vzdelávacie potreby žiakov a hodnotenie žiakov
 - rozhovory o žiakoch na pedagogickej konferencii
 - hodnotiace rozhovory učiteľov na konkrétne témy v rámci pedagogických konferencií
 - hodnotiace rozhovory v rámci pracovných skupín učiteľov, ktorí učia v jednej triede
 - konzultačné stretnutia so školským špeciálnym pedagógom a psychológom
 - konzultačné stretnutia s rodičmi žiakov (prípadne aj v prítomnosti školského špeciálneho pedagóga a/alebo psychológa)
- 3.) Výsledky vzdelávacej činnosti žiakov
 - realizácia systému pozorovacích dotazníkov (SPD)
 - konzultácie výstupov SPD medzi učiteľmi a naprieč ročníkmi
 - kontrola epochových zošitov, projektov a ich prezentácie
 - písomné preverovanie vedomostí žiakov
 - realizácia systému percentuálneho a klasifikačného hodnotenia vo vyšších ročníkoch
 - široká konzultačná činnosť vzdelávacích výsledkov s rodičmi žiakov
 - výsledky mimoškolskej a záujmov činnosti žiakov
 - spätné väzby žiakov po prestupe do/z inej školy a štatistiky umiestnenia absolventov školy
 - ročný veľký spätný pohľad na pedagogickú činnosť školy a plánovanie nasledujúceho roka

4.) Školská klíma a spolupráci školy s rodičmi a miestnou komunitou

- dotazníky a konzultácie s rodičmi
- pravidelné rodičovské triedne stretnutia
- platformy pracovných skupín k riešeniu konkrétnych úloh
- činnosť a výstupy Rady rodičov SZŠW

5.) Práca učiteľov (pedagogická práca a ďalšie úlohy súvisiace s organizáciou školy)

- rozhovory v rámci pedagogických konferencií
- evaluačné rozhovory
- ročný spätný pohľad na pedagogickú činnosť školy a plánovanie nasledujúceho roka

6.) Skvalitňovanie učebných osnov waldorfskej školy prostredníctvom

- činností pracovných skupín v rámci pedagogickej konferencie

7.) Materiálne, technické, ekonomické a hygienické podmienky školy

- plánovanie nasledujúceho obdobia a nákup učebných pomôcok a potrieb

Časový rozvrh kontrolných a autoevaluačných činností

- pravidelné stretnutia v rámci pedagogickej konferencie – 1x týždenne
- stretnutia pracovných skupín k pedagogickým a organizačným témam – 1x týždenne
- stretnutia rád školy – podľa potreby, spravidla raz za mesiac
- stretnutie Rady rodičov a zástupcov školy – raz mesačne
- individuálne konzultácie s rodičmi – každý triedny učiteľ – podľa potreby
- triedne rodičovské stretnutia – raz mesačne
- činnosť uvádzacích učiteľov a supervízie – hospitácie a konzultácie – priebežne
- hospitácie v triedach – priebežne
- spätný pohľad a plánovanie – raz ročne cez letné prázdniny (spravidla 3-4 dni)
- dotazníky pre rodičov – raz ročne
- písomné testovanie vedomostí – od 6. ročníka – na konci každej epochy, vo vyšších ročníkoch aj priebežné testovanie a prezentácie projektov.

Výstupy kontrolnej činnosti a autoevaluačných postupov školy

- rozhodnutia školy zapísané v zápisniciach Pedagogického kolégia, pracovných skupín
- zápisnice zo stretnutí
- správy Rady rodičov
- archív písomných prác žiakov
- portfólio prác žiakov (na konci každého školského roka odovzdané žiakom)
- výročné správy a hodnotiace správy
- kontrolné finančné správy a uzávierky, prípadne audity

Zabezpečenie bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri štúdiu

Škola má povinnosť vytvoriť bezpečné prostredie pre svojich žiakov. Zároveň však také, kde žiaci môžu v dôvere rozvíjať, cvičiť a skúšať svoje rastúce zručnosti a schopnosti.

Na zabezpečenie týchto podmienok škola realizuje:

- priebežné oboznamovanie žiakov s pravidlami správania sa, pravidlami uplatňovanými v telocvični, laboratóriu, školskom klube či na pracovnom vyučovaní a dielni,
- rozdelenie úloh pri zabezpečení dohľadu nad žiakmi počas prestávok, alebo mimotriednych školských akciách,
- škola dôsledne a včas komunikuje s rodičmi žiakov v prípade úrazov alebo pri neplnení zásad bezpečnosti práce zo strany žiaka

Systém kontroly a hodnotenia žiakov

Waldorfská škola používa viacero foriem hodnotenia, ako sú: školské správy, štúdia o dieťati, diagnostická správa (napr. správa o školskej zrelosti), určenie dosiahnutých úrovní v oblasti vzdelávania.

Spôsoby hodnotenia:

1. Slovné hodnotenie v ročníkoch 1. až 9.
2. Systém hodnotenia žiakov od prvého ročníka, tzv. Systém pozorovacích dotazníkov, ktorý slúži ako podklad k slovnému hodnoteniu na vysvedčení
3. Systém klasifikačného hodnotenia žiakov vo vyšších ročníkoch

Slovné hodnotenie v ročníkoch 1 - 9

Pri individuálnych stretnutiach so žiakom a rodičom učiteľ slovne hodnotí prácu žiaka. Prebieha v ústnej a písomnej podobe. Ústnou formou sa vyjadruje priebežné hodnotenie počas školského roka.

Písomné slovné hodnotenie žiaka je vo waldorfskej škole súčasťou vysvedčenia. Hodnotenie žiaka je tvorené učiteľom na základe jeho záznamov, pozorovaní žiaka a pomocou pozorovacích škál, hodnotenia žiackych materiálov a prác.

Hodnotenie zvyčajne obsahuje:

- všeobecnú charakteristiku dieťaťa, poukázanie na jeho silnejšie a slabšie stránky,
- zhodnotenie:
 - spolupráce (dĺžka sústredenia, kooperácia, schopnosť reagovať)
 - progresu a schopností v jednotlivých predmetoch (vrátane pochopenia učiva, ústnych a písomných znalostí)
 - veku primeranej schopnosti pracovať samostatne
 - sociálneho správania (počúvanie, práca s ostatnými, spolupráca)
 - aktivity (prezentácia práce, úhladnosť, vypracovanosť úloh)
 - úrovně zapojenia sa do práce v triede a citovo-estetické prežívanie
- krátky súhrn absolvovaných učebných tém za uplynulé obdobie, pokrok v rámci predmetov v žiakových znalostiach a zručnostiach.

Systém pozorovacích dotazníkov k hodnoteniu žiaka

Pod systémom pozorovacích dotazníkov (SPD) rozumieme písomné zaznamenanie dlhodobých a systematických pozorovaní žiakov učiteľmi, ktoré v štruktúre odráža povahu waldorfského prístupu k výchove a vzdelávaniu žiakov.

Pri vypracovaní dotazníkovej sady sa škola inšpirovala odbornými prácami holandského vzdelávacieho seminára Helicon, ktoré boli prispôbosené našim podmienkam.

Hlavnými okruhmi sú nasledujúce pedagogicko-psychologické vývinové oblasti žiaka:

- emocionálno-sociálna oblasť
- konatívna (vôľová) oblasť
- kognitívna oblasť

V nižších ročníkoch základnej školy je osobitné miesto venované aj sledovaniu rozvoja motorických zručností a fyziologických zmien žiaka.

Otázky v dotazníku k jednotlivým oblastiam vyplývajú z bežných aktivít školy, ktoré je možné sledovať a zaznamenať v rámci procesu výučby alebo mimoškolskej činnosti. Predstavujú počítačové priblíženie k hodnoteniu, do akej miery škola napĺňa kompetenčný profil vzdelávajúceho sa jednotlivca.

Základným predpokladom dotazníkovej škály, tvorenej osobitne pre každý ročník je, že väčšina žiakov si ku koncu daného ročníka osvojila sledované kvality - schopnosti, zručnosti a dosiahla požadovanú úroveň vedomostí. Pre učiteľov, pôsobiacich v ročníku je takýto prehľad zdrojom informácií a impulzov pre ďalšie stanovenie cieľov a pedagogických plánov. Ak poznajú celkový charakter, ktorý takto trieda odráža, a kvalitatívne odlišnosti jednotlivých žiakov, môžu tieto poznatky objektívne a aktuálne vnášať do svojho prístupu a tvoriť vyvážené a zacielené programy výučby. Tým sa systém pozorovacích dotazníkov stáva účinným vyhodnocovacím mechanizmom pedagóga a školy. Na tomto základe mnohí učitelia prehodnocujú vlastné vyučovacie štýly, hľadajú nové formy a metódy práce. Systém je zároveň dôležitým doplňujúcim zdrojom informácií pre tvorbu celoročných hodnotení, podkladom pri konzultáciách s rodičmi, kolegami, či odborníkmi podieľajúcimi sa na výchove a vzdelávaní žiakov.

Poznámka k technickej realizácii dotazníkovej škály:

Systém obsahuje dotazníky vo forme tabuliek.

Otázky sú zodpovedané pridelením jedného z troch výrokov:

- požadovanú úroveň dosahuje často
- požadovanú úroveň dosahuje občas (výkon nie je stabilný; často sa mýli, alebo ešte nemá dostatočne zvládnuté schopnosti a pod.)
- nedosahuje požadovanú úroveň

Učitelia formou dotazníkových tabuliek hodnotia triedu raz ročne, ich vyplnenie však zaberie niekoľko týždňov až mesiacov. Z dôvodu korektnosti vyplňania a jednoznačnosti sledovaných kvalít sa učitelia stretávajú na konzultačných poradách. Škola vytvorila k systému supervíziu; spolupracuje s holandským školským poradcom a má k tomuto účelu vyškoleného pedagóga.

Systém klasifikačného hodnotenia žiakov vo vyšších ročníkoch

Na základe rozhodnutia Pedagogického kolégia z augusta 2009 prebieha klasifikačný systém hodnotenia žiakov nasledovne:

- Od 5. ročníka učitelia realizujú spravidla na konci časového celku (týždňa alebo epochy) písomné preskúšanie a testovanie žiakov, ktoré je zhodnotené percentuálne. Písomné práce

sú posielané rodičom na podpis a založené v kancelárii školy.

- Od 7. ročníka, na začiatku školského roka alebo na začiatku príslušnej epochy, oznámi triedny (alebo odborný) učiteľ žiakom a rodičom kritériá hodnotenia práce žiakov v rámci vyučovacieho procesu.

Kritériá sú jednoznačné a vopred sú popísané hodnoty (ciele, parametre), ktoré bude učiteľ na danom predmete dlhodobo sledovať a priebežne hodnotiť. Zároveň učiteľ oznámi aj spôsob, akým dospeje k celkovému záverečnému hodnoteniu (prevod bodov na výsledné percentá a známku).

Kritériá, ktoré učiteľ sleduje, sú jeho voľbou v rámci konkrétnej triedy, a môžu to byť napríklad: práca v zošite (úplná, prehľadná, estetická), záverečný test z danej epochy, päťminútovky, vypracovanie a prezentácia projektov, práca na domácich zadaniach, aktivity na hodine a pod.

- Počnúc 8. ročníkom škola predmety klasifikuje aj známkou a je vystavené známkové vysvedčenie na konci školského roka. V 9. ročníku je podobne vystavené polročné vysvedčenie, ktoré slúži aj pre potreby prijímacích skúšok na stredné školy.

Poznámka: V nižších ročníkoch si môžu učitelia pre vlastnú potrebu robiť na konci epochy testy z prebraného učiva; rodičia do nich môžu nahliadnuť v rámci rodičovských stretnutí a individuálnych konzultácií.

- V prípade potreby známok z nižších ročníkov pri prechode na strednú školu školy vyhotoví prevod slovného hodnotenia na známkové.

Prílohy vzdelávacieho programu

Vnútorňý poriadok SZŠW (aktualizovaný pre školský rok)

Učebné osnovy waldorfskej školy

Dodatky